

Interview. Hvad har gårdsaneringer, intimbarbering og 68'ernes bekendelsestrang til fælles? De er symptomer på en verden uden pirrende hemmeligheder. Søren Ulrik Thomsen udsender litterært opsamlingsalbum med essays og lyriske bonustracks.

Mørkets gerninger

Af DAVID JACOBSEN TURNER

DET er en god dag at nyde Københavns mange nuancer af grå. Skyerne hænger som en tung dyne af fugt over tagene, og gennem kvistlejlighedens vinduer er der udsigt til Søerne og det gamle kommunehospital. Rammerne er kendt fra både fotografier og Jørgen Leths portrætfilm *Jeg er levende*, men for avisens udsendte Thomsen-fan er det alligevel noget særligt at sidde her selv. Vi skal tale om ungdomsoprør, negationstænkning og C.V. Jørgensen. Og lidt om vildtvoksende måtter under brune bomuldstrusser. Men mere om dem senere.

Sidst det læsende publikum hørte nyt fra Søren Ulrik Thomsen var i 2006, da han udsendte fotobogen *København con amore* sammen med Jørum Rohde. Denne gang handler det om essaygenren. Thomsen har længe haft lyst til at udsende sine essays i bogform, og nu foreligger resultatet under navnet *Repremiere i mit indre mørke*. Emnerne spænder fra Røde Mors tekster til Hitchcocks Vertigo og amerikansk kirkekultur.

»Jeg ser mine essays og mine digte som to ligeværdige spor i mit forfatterskab,« siger Søren Ulrik Thomsen. »Der er arbejdet meget med hver enkelt tekst, og det har ærgret mig, at de ikke har været tilgængelige, men kun stået i en avis en enkelt dag. Samtidig har bogen fået karakter af en art erindringer, fordi min version af essayet tit kombinerer refleksioner og konkret erindringsstof.«

Udover essayene rummer *Repremiere i mit indre mørke* dog fire »bonustracks« i form af digte, som ikke tidligere er udgivet i bogform. Blandt andet oplæsningshittet »Beaufortskalaen« og det lange prosadigt »Honningfælder«. Sidstnævnte er Thomsens lyriske hyldest til Den kolde Krigs spionromaner. En genre, »hvor det altid støvregner og verden er i sort-hvid, men intet er enkelt, for inde i den højtplacerede diplomat er der en forfinet æstet og inde i ham en konsekvent kommunist og inde i kommunisten en promiskuøs homoseksuel, der ynder at tage til Hamborg og lade sig gennemprygge af havnesjovere.«

Jeg er meget sorgfuld over min egen generations forvaltning af den frihed, vi fik forærende af 68'erne.

OG denne tematik går igen flere steder i bogen. Mange af essayene beskæftiger sig med pirrende hemmeligheder og alt det, der gemmer sig under overfladen. I det nyskrevne »Balladen om den tynde mand« går Thomsen i rette med dyrkelsen af den grænseløse subjektivisme. Teksten blev udløst af et udefinerbart ubehag, han følte efter at have lyttet til Bob Dylans anklage mod småborgeren »Ballad of a thin man«, hvor en del af teksten lyder: »Something is happening here, but you don't know what it is, do you, mister Jones?« Herhjemme kunne C.V. Jørgensen også være med, når han vrængede på næsen ad den konforme kontormand »Computer Charlie«:

*Det er ikke til at se det, hvis man ikke lige ved det
Men nu ved jeg det tilfældigvis godt
Den fremmedgjorte mand Charlie førhen var
Er nu forvandlet til en noget usikker human robot*

Men der er tale om en »selvgratulerende individualisme, som lever af en forløjet forestilling om de andres konformisme,« mener Thomsen. For hvordan i alverden kender C.V. Jørgensen dog sandheden om denne mand?

»Det slog mig, at den tænkning også havde været min egen ideologi, da jeg var ung,« siger Søren Ulrik Thomsen. »Jeg smigrede mig af at være et spændende undtagelsesmenneske, der skilte sig ud fra de grå kontormænd. Og dernæst slog det

det mig, at jeg jo kendte en kontormand ganske godt, nemlig min far.«

Og Thomsens far passer hverken på Dylans eller C.V. Jørgensens nedladende beskrivelse. For han er aldeles umulig at kategorisere som enten borgerlig eller bohème. På den ene side læste han hvert år juleevangeliet for sine sønner og sang aftensalmer for dem i huset på Stevn. På den anden side elskede han PH's visir og gik til Rolling Stones-koncert med sin 14-årige søn.

Søren Ulrik Thomsen smiler frem for sig.

»Han kunne ikke finde på at cykle på arbejde, uden at hans habit var helt perfekt, og han havde pudset sine sko. Og han kunne heller ikke finde på at cykle hjem, før kassen var afstemt og det sidste dokument kontraseret. Men når han havde fri, gik han rundt uden tøj på hjemme i haven og byggede en kæmpe stor skulptur af en kvinde, og han og min mor hørte al den nye folkemusik, der dukkede op på det tidspunkt. Den der åndssvage kulturkamp mellem konservatisme og kulturradikalisme er gået fuldstændig hen over hovedet på ham, han har bare taget det bedste fra alle verdener, og det beundrer jeg ham virkelig for. Det er gået op for mig, hvilken unik person denne ganske almindelige mand er.«

Netop almindeligheden er et tema, der tages under behandling i *Repremiere i mit indre mørke*. Findes der noget mere ens end mennesker, der sidder på toilettet, og findes der noget mere unikt end ansigter, spørger Thomsen i bogen. Ethvert menneske er på én gang almindelig og særegen. Men alligevel kan både det almindelige og det særegne komme under pres, når de ideologiske vinde blæser, mener Søren Ulrik Thomsen.

»Den ene farlige ideologi, som de fleste har et skarpt, kritisk blik for, er normalitetsdyrkelsen. Man siger, 'jeg er fuldstændig normal' og projicerer alt det unormale over på de andre. De bliver så nogle fejlfarvede nasserøve, eller de har en forkert seksualitet, eller hvad det nu kan være.«

Men også det modsatte er farligt, mener Søren Ulrik Thomsen.

»I den omvendte ideologi iscenesætter man sig selv som unik, som et spændende menneske, en åndsaristokrat, og for at potentiere den følelse hos sig selv, er man nødt til at fremfantasere et modbillede. Og det bliver så denne her berømte småborger. Jeg opfordrer til, at man ikke lader andre bære på ens fraspaltede skyggeside, men at man påtager sig både sin almindelighed og sin særegenhed. Og tilstår de andre samme dobbelthed.«

DET nyskrevne essay »Seksualhistoriske kolbøtter« begynder med en motorcykeltur en kølig efterårsdag. Med vinden skiftevis i ryggen og mod ansigtet kører Søren Ulrik Thomsen gennem det sjællandske landskabs afhøstede marker, da han ud ad øjenkrogen får øje på et erotisk blad i grøftekanten.

Efter et par kilometer vender han om og kører tilbage for at se nærmere på bladet. Til sin skuffelse må han dog konstatere, at der er tale om et nyere nummer af *Ugens rapport* og ikke som håbet 60'er-bladet *Variété*. Episoden danner afsæt for et sæt refleksioner og begærets af- og vildveje. Og om værdien af brune bomuldstrusser.

»Efterlod firsernes såkaldt sexede (og med nutidens øjne rørende uskyldige) dameundertøj mig i en vis perplexitet, tænder tanken om vore dages tatoverede pige-kød og pierce, glatbarberede skamlæber mig fuldstændig af; til gengæld ophidses jeg stadig ved mindet om halvfjerdsernes sørgmodige, smagløst lilla, orange eller ligefrem brune frottétrusser, hvorfra en uregerlig måtte væltede ud over alle bredder: et syn, jeg slet ikke kunne forestille mig, var beregnet for det mandlige blik, og derfor så meget desto mere uforglemmeligt.«

Thomsen ler.

»Essayet er skrevet i det prekære krydsfelt mellem det ultrapersonlige og det fælles, så det er selvfølgelig bundet til det tidspunkt i historien, jeg er født, og dermed det tidspunkt, hvor jeg var klar til at gå på eventyr i sexlivet. Men pointen er, at det ophidsende bestod i, at man havde fået en

Søren Ulrik Thomsen: »Jeg smigrede mig af at være et spændende undtagelse kontormand ganske godt, nemlig min far.«

hemmelighed at se. Det såkaldt frække undertøj bærer på en skuffelse, fordi det jo er beregnet til at blive vist frem. Derfor følger man ikke, at der sker en tabuoverskridelse.«

I essayet gennemgår Thomsen klichéfortællingen om seksualitetshistorien fra 1950-1990. Fortællingen om de tilknappe 50ere, hvor vandkæmmede drenge sov med hænderne over dynen. Dernæst den seksuelle revolution med p-pillen, fri abort, billedpornografi og lykkelig hedonisme. Så 70erne, hvor seksualiteten blev politiseret, mænd blev feminine og kønsrollerne problematiseret. Siden 80erne, hvor kvinderne dullede sig op og begyndte at sukke efter machomænd. En evig vekselvirken mellem tilknappe og løsslupne tider.

Men hvad nu, hvis det i virkeligheden er omvendt, spørger Thomsen i essayet.

»Hvad nu, hvis den frihed, der opstod i 60erne, underminerede begæret, fordi alt pludselig var tilladt og dermed uinteressant? Og da man så i 70erne, ikke mindst via kvindebevægelsen, indstiftede nogle nye forbud og tabuer, så opstod der på ny en seksuel spænding. Og da man i 80erne reagerede mod det foregående årtis udligning af kønsforskellen og ville være rigtige mænd og kvinder, ja, så modarbejdede selve selvscenesættelsen intentionen? Seksualiteten er frygtelig drillesyg og har det med at undslippe fællesmødets beslutninger,« siger Søren Ulrik Thomsen.

Da den nye oversættelse af Batailles *Erotikken* udkom, var der en anmelder, der skrev, at sex i dag på én gang betyder mere og mere og mindre og mindre. Er du enig i den diagnose?

»Ja, det er knaldgodt formuleret. Det er det mærkelige paradoks, at når man begynder at tilbyde det seksuelle på sexmesser og i studiekredse, så er det, som om lysten forsvinder. Men når seksualiteten får modstand af forbud, så pibler den sjovt nok ud alle vegne.«

Søren Ulrik Thomsen rejser sig fra skrivebordet og går hen til bogreolen. På væggen hænger et gulnet pinup-billede af en frodig kvinde taget før intimbarberingens tid.

»Jeg havde for nogen tid siden et flip med at læse hedonistisk litteratur,« siger han og giver

sig til at bladere igennem den tæt

»Jeg startede med at læse *Billede af Oscar Wilde*, så læste jeg *Tyvens Dagbog* af Burroughs, *Tyvens Dagbog* af Quincy og *drankers bekendelser* af Quincy og *quis de Sade*. Men det går op for jo er forfærdelig kedeligt. Det bliver Uanset om det er narkotika seksuelle udskjelser, så er det b og desperat repetitionsmølle. En bes igen og igen.

*Jeg er fascineret af L
Krigs tid og af de her
borgere, der ser ud, so
pudset med møbel*

TEMATIKKEN om norm, tabu og delse går igen i essayet »Lilbeltbundet kuffert«. Her handler teaktræskonformisme og alt det, under den polerede overflade. For en ganske særlig fascinationskrat. Essayet fortæller historien om A på overfladen en agtværdig borge amerikanske *Kinsey institute for Gender and Reproduction*. Til dag seksualforskning, hvor interview hemmeligheder som i en anden C krypteret og arkiveret til brug i d ningsprojekter. Men efter lukket ren og hans ansatte sig ud i volds og omfattende promiskuitet.

»Jeg er meget fascineret af Der og af de her højreste borgere, de de er pudset med møbelpolitur,« Thomsen.

»En mand som Alfred Kinsey e den sobre forsker var der en fren Og inde i vellystningen var der så ulykkelig mand, som endte med a

FOTO: CLAUD BECH

smenneske, der skilte sig ud fra de grå kontormænd. Og dernæst slog det det mig, at jeg jo kendte en

pakkede bogreol. *det af Dorian* *Junkie* og *Queer* *Genet*, *En opiums-* *Justine* af Mar- *én*, at hedonisme *ver* bare repeti- *eller* alkohol eller *are* sådan en trist *drøm*, der forta-

Den kolde *højrejste* *m om de er* *politur.*

u og overskri- *le rejse* med dob- *det* om 50ernes *der* gemmer sig *r* perioden har *ft* for Thomsen. *lfred Kinsey:* *er*, som drev det *Research in Sex,* *lig* bedrev han *personernes* *IA-journal* blev *de* seriøse forsk- *id* kastede forsk- *omme* sexorgier

n kolde Krigs tid *r* ser ud, som om *siger* Søren Ulrik

er jo utrolig. Inde i *etisk* vellystning. *å* en fuldkommen *at* omskære sig

selv uden bedøvelse. Han levede et ufattelig farligt liv, for det her foregik midt under mccarthyismen i den allermest konformistiske epoke,« siger Søren Ulrik Thomsen.

For Thomsen er det interessante dog ikke selve afsløringen. Det fascinerende er, at de noble borgere får karakter af russiske babushkadukker. Under overfladen er der endnu et lag, og under det endnu et.

»Det interessante er hverken normen eller overskridelsen, men selve spændingen imellem dem, som er så stor i 50erne. Med ungdomsoprøret opstår der sådan en grandios subjektivisme, hvor alle synes, de skal sige det hele, være absolut ærlige, vise hvem de er og kommunikere sig selv i sådan et 1 til 1-forhold. Men så opstår der det, som jeg vil kalde en hemmelighedsløs verden, hvor lyset falder i selv den fjerneste krog, og der ikke er noget sted at begå mørkets gerninger,« siger Søren Ulrik Thomsen.

Et oplagt sted at begå sådanne gerninger er de gamle københavnske baggårde, hvis hårdhændede frisering Thomsen ofte har kritiseret. I klassikeren »Parcelhuskvarter på højkant« gik han i rette med Københavns gradvise forandring til provinsby, og denne tekst findes også i bogen.

Når man begynder at tilbede det seksuelle på sexmesser og i studiekredse, så er det, som om lysten forsvinder. Men når seksualiteten får modstand af forbud, så pibler den sjovt nok ud alle vegne

FLERE af pointerne kunne lyde som et opgør med 68erne, men sådan skal det nu ikke forstås, siger Søren Ulrik Thomsen. Og dog. »Bogen skal ikke forstås som en hyldest til

50erne og et opgør med 68 – så enkelt er det slet ikke – men som et forsøg på at kaste et dobbeltblik på begge perioder. En af 68ernes hovedpointer var jo, at man ikke bare skulle efterplapre den lære, som blev doceret fra katederet. Man skulle tænke selvstændigt, og det er netop det, jeg forsøger. Mange af mine essays fremsætter en ideologikritik, og hvem har jeg lært ideologikritik af? Af 68erne selv. Og ligesom de forholdt sig til en arv, de havde fået fra 50erne, må jeg også forholde mig til den arv, jeg har fået af dem.«

Og Ungdomsoprøret var unægtelig paradoksalt på visse punkter, mener Søren Ulrik Thomsen. Særligt set med forældregenerationens briller.

»Efter årtiers klassekamp er i det i 50erne faktisk blevet muligt at leve i en vis velfærd. Man har en lejlighed med brusebad, der er adgang til gratis biblioteker og lægehjælp, og børnene kan få en gratis uddannelse. Alt det som den progressive tankegang har peget hen imod, er ved at blive til virkelighed. For første gang i verdenshistorien er der ikke arbejdsløshed, og der er ikke krig. Så sætter man sig ned med en kop kaffe, og så kommer ens søn ind ad døren og siger 'du er borgerlig, alt det her er forfærdeligt'.«

Ikke desto mindre anerkender Thomsen Ungdomsoprørets berettigelse på flere punkter. Den hårdeste kritik i *Repremiere i mit indre mørke* er da heller ikke rettet mod 68'erne, men mod Thomsens egen generation.

»Jeg forkaster ikke '68, som tværtimod er min forudsætning. Men jeg er meget sorgfuld over min egen generations forvaltning af den frihed, vi fik forærende af 68erne. I min generation så hver anden ung mand sig som en romantisk boheme, som var hævet over det grå gennemsnit. Og det var jo en åndsaristokratisme, som der behageligt nok ikke skulle gøres rede for. Man var for fin til at tage en almindelig uddannelse og lære noget og pludselig en dag er det for sent. Der sidder mange af dem fra min generation, som er blevet 50, og nu må tage, hvad de kan få.«

»Repremiere i mit indre mørke« udkommer på forlaget Vindrose torsdag d. 12. marts.

De kendte og kongelige. Den tidligere Se og Hør-journalist Peer Kaae har skrevet en bog, der skal forestille at være et anger-skrift, men snarere er SE OG HØR i bogform.

Pludselig omvendelse

Af ANNA LIBAK

Peer Kaae: »I sandhedens tjeneste – Afsløringen af mit liv på SE OG HØR«, 1. udgave. 266 sider, udkommet på forlaget: Lindhardt og Ringhof.

FINDER der grave jomfruer? Blinde nyhedsoplæsere? Moralsk forargede SE og HØR-journalister?

Mens man så ubetinget kan svare nej til de to første spørgsmål, så er det straks sværere at svare på det sidste efter Peer Kaaes nye bog *I sandhedens tjeneste – afsløringen af mit liv på SE og HØR*. Bogen er skrevet på baggrund af Kaaes 17-årige ansættelse på SE OG HØR, der brat stoppede i 2005, da Henrik Qvortrup kom til og fyrede ham.

Så hvad forventer man af sådan en bog? Ja, det er just paradokset. For Per Kaae har i medierne lanceret bogen som en slags moralsk selvopgør; en beretning om, hvordan hans »opfattelse af rigtigt og forkert begyndte at skride.« I særdeleshed blev hele bladet, forstås man, kastet ud i en moralsk deroute under chefredaktør Henrik Qvortrup, der indførte tiptelefonen – i folkemunde kaldet stikkerlinjen. Pludselig gik bladet fra vovede afsløringer med et glimt i øjet og til kyniske udhængninger af kendte mennesker. Som det mere end antydes i bogen, kunne Peer Kaae ikke længere være med, og det blev årsagen til hans fyring, da han nægtede at hænge Casper Christensen ud for utroskab på *TV Lorry*, hvor han hver uge havde fået til opgave at lave et forskræp for bladet.

Og det er al ære værd, at Peer Kaae nu har fået moralske tømmermænd. Men den slags sælger jo ikke bøger. »Jeg skammer mig« er hurtigt overstået. Derfor er bogen i sig selv et dementi af, at Peer Kaae ikke længere kan være med, fyldt som den er med indiskretioner, udhængninger, antydninger og gemen sladder. Som når vi lige i forbifarten får at vide, hvilke kendte der får penge for at sende deres feriebilleder ind til SE OG HØR, får stemplet Kronprinsen som humørsyg, får lat-terliggjort prinsesse Anne-Lise og antydet, at Kaae har været i seng med Synnøve Søe.

En angrende synder? Bogen er som sådan et langt SE OG HØR, som under foregivende af at ville fortælle »den sande historie« fortæller alt det, som Kaae burde holde for sig selv, hvis han vil prædike moral inden for journalistik.

LAD os derfor »gisne« om Peer Kaaes sande motiver; det må han kunne holde til, efter så mange år i den branche. Mon ikke han bedre end andre ved, at sladder sælger? For nylig kom det frem i Lasse Jensens program *Mennesker og Medier*, at kandidstoffet breder sig, og de sidste ti år er blevet tredoblet – med *TV2s Gossip* som det nu førende medie. En ganske ufortjent førsteplads i øvrigt eftersom TV2 er både statsstøttet og planker stoffet fra ikke mindst netop SE og HØR. Fordelen ved *TV 2 Gossip* er imidlertid, at de læsere, som har kviet sig ved at købe et sladderblad og dermed understøtte SE og HØR økonomisk, her får det hele serveret kvit og frit. Fordelen ved Kaaes bog er, at den også kan købes med god samvittighed, fordi den sælges som et moralsk selvopgør i stedet for det, den er: en saftig sladderhistorie.

Det mest pinagtige ved bogen er dog, at Peer Kaae skal forestille at være moralsk forarget over Henrik Qvortrup, som i bogen skildres som totalt afstumpet og skruppelløs. Og den dom fældes altså af en mand, der har taget paparazzibilleder af den styrtede speedwaystjerne Erik Gundersen, mens han lå i koma på et hospital – og mens hans kone sad udenfor og »var et menneske i total opløsning«. (Det var en opgave, Kaae løste før Qvortrups tid.)

Qvortrups største brøde er ifølge Peer Kaae, at han har indført tiptelefonen, hvilket gamle MEP (tidligere chefredaktør Mogens E. Petersen) aldrig kunne have fundet på. Men eftersom det fremgår andetsteds, at MEP til gengæld betalte en række mennesker i underholdningsbranchen en fast hyre for at stikke deres kolleger, fortjener han så virkelig at stå som anstændighedens totempæl? Er sagen ikke bare den, at Kaae kan lide MEP, mens han ikke kunne lide Qvortrup? Og nej, det er ikke et forsvar for Henrik Qvortrup, blot en påpegning af, at værre end en skurk er dog en selvretfærdig skurk. Det tilkommer ikke den døve at retlede den blinde. Og på baggrund af Kaaes meritter har jeg svært ved at tro på, at det var moralske kvababbelser, som kostede Kaae jobbet; det kan nøjagtig lige så godt have været uopfyldte ambitioner, som han selv – bevidst eller ubevidst – fik omdøbt til »uenig i bladets linje«.

Moral er der ikke meget af i den bog. Til gengæld er der rigtig meget underholdende sladder.